

לטביה, פינלנד, נורווגיה

27.5.2010 – 7.6.2010

משתתפים: עוז חורין, רוני לבנה, רמי מזרחי

כותב הסיכום – רמי מזרחי

תוכי ים אטלנטי, Hornoya Island, ורנגר, נורבגיה, 2/6. צילום: רמי מזרחי

א. כללי

הקדמה

טיול צפרות בסקנדינביה ובייחוד בורנגר הנו הגשמת חלום של שנים – הרבה נכתב ונאמר על ריכוזי הברווזים ועופות המים האחרים בורנגר המופלאה; דורסי הלילה הצפוניים ביערות פינלנד; מגוון מיני ציפורי השיר האופייניות לאזור הארקטי, והיד עוד נטויה. דילמה לא פשוטה בתכנון טיול בחבל ארץ מיוחד זה הנה מועד הטיול.

מועד הטיול

לא ניתן לראות בטיול קצר בן כשבועיים את כל המינים ה"מיוחדים" של סקנדינביה כך שהמועד המדויק של הטיול מותנה במינים אותם רוצים לראות:

- ככלל, החודשים המומלצים לטיול בסקנדינביה הנם מאי - יולי;
- עד מאי, לעיתים אף עד אמצע מאי, חלקים גדולים מפּינלנד עדיין מכוסים בשלג. כך גם היה במאי 2010;
- החודשים הטובים לדורסי לילה הם פברואר/מרץ כאשר הם קוראים או אמצע - סוף מאי/תחילת יוני כאשר הם "תקועים" בקינים. לאחר פריחת הגוזלים כמעט ולא ניתן למצוא אותם;
- לגבי חלק ממיני היער (כחול זנב, עלווית בלטית, עלווית צפונית), התאריכים הטובים ביותר לתצפית הנם סוף מאי – אמצע / סוף יוני, כאשר הם מגיעים, תופסים טריטוריות וכמובן שרים. במהלך הקינון עצמו, ובוודאי לאחר גמר הקינון, התצפית במיני היער הנה קשה הרבה יותר;
- לגבי חלק מהמינים "המעניינים" של סקנדינביה (עלווית צפונית, שיחנית גמדית, הרגולן סהרוני ובעבר גם גבתון צווארון) אפילו תחילת יוני עשוי להיות תאריך מוקדם מדי;
- חודש מאי הנו הטוב ביותר בכל הקשור לצוללנים, אווזים, עגורים וכד';
- באזורי הטונדרה התקופה בה מפשירים השלגים הנה מצוינת שכן הציפורים עסוקות בתפיסת טריטוריות;

לוחם "רוקד" על פני השלג הנמס, ורנגר, נורבגיה, 4/6. צילום: רמי מזרחי

- בשכלול כל הנתונים, נראה כי התאריך הטוב ביותר לטיול ראשון בסקנדינביה, הנו סוף מאי – אמצע יוני: דורסי הלילה הצפוניים עדיין בקינים; נדידת החופמאים בשיאה; חלק ממיני ציפורי השיר אשר ביערות רק הגיע ולכן עסוק בשיירה וכמובן גלוי וכולט בשטח; שיקול נוסף אשר יש

לקחת בחשבון הנושא היתושים אשר בתקופה הזו של השנה כמעט ואינם נמצאים מצפון ל-Oulu. ככל שהעונה מתקדמת, נתקלים ביתושים יותר ויותר צפונה. אין לזלזל בנושא זה שכן מדובר בצרה צרורה (ראה הרחבה להלן).

הגעה ועזיבה

אין צורך באשרות כניסה באף אחת משלוש המדינות בהן ביקרנו. בחרנו לבצע את הסיור המודרך של דורסי הלילה בתחילת הטיול, דבר שהכתיב את יעד הנחיתה, Oulu, הנמצאת פחות או יותר במרכז פינלנד. את הטיסה ל-Oulu ביצענו עם חברת התעופה [AirBaltic](#), כולל נחיתה ביניים ארוכה בריגה (לטביה). לחברה מרכז פעילות בריגה, משם יוצאות טיסות המשך ליעדים רבים באירופה, לרבות סקנדינביה. המראה מנתב"ג בסביבות 0600, נחיתה בריגה כעבור 3 שעות וחמישים דקות. בידוק קצר והיינו חופשיים עד הערב, מצוידים רק בתיקים הקטנים (היות ומדובר בטיסת Connection התיקים הגדולים הועברו ישירות לטיסת ההמשך לפינלנד אשר יצאה בסביבות 2000). הטיסה ל-Oulu כללה עצירת ביניים בת ארבעים דקות ב-Turku אשר בדרום מערב פינלנד. נחיתה ב-Oulu בשעה 2230. מיד עם הנחיתה נגשנו לאסוף את הרכב אשר המתין לנו בשדה התעופה. כמה דגשים לגבי טיסה עם AirBaltic:

- ישנה הקפדה על משקל הציוד המועלה למטוס – עד 20 ק"ג לתיק הגדול ו-8 ק"ג לתיק הקטן. ההקפדה הנה על התיק הגדול. יש העלמת עין לחריגה של 1 ק"ג בתיק הגדול, מעבר לכך נדרש תשלום של 15 יורו לכל ק"ג עודף, ומאחר ומדובר בשתי טיסות לכל כיוון התשלום בפועל הנו בגובה של 30 יורו לכל כיוון. מומלץ לפיכך להעביר את המשקל העודף לתיק הקטן (לא נשקל לא בטיסה הלוך ולא בטיסה חזור). כן אפשרו לנו להעלות שקיות קטנות עם מגפיים וציוד עודף מבלי שציוד זה נשקל;
- החברה איננה מגישה במהלך הטיסה אוכל ו/או שתייה חינם. ניתן להעלות אוכל בתיק היד, לא ניתן להעלות שתייה.

הטיסה מ-Oulu לריגה יצאה בסביבות השעה 0700, נחיתה קצת לפני 0930, כולל עצירת ביניים בת 45 דקות ב-Turku. טיסת ה-Connection מריגה לת"א יצאה רק בשעה 2350. נחיתה בנתב"ג כעבור שלוש שעות וחמישים דקות – בדיוק פרק הזמן אשר ארכה הטיסה מנתב"ג לריגה.

תחבורה

הן בריגה והן ב-Oulu שכרנו רכב בשדה התעופה. בריגה החלטנו לא להזמין את הרכב מראש, כך שאת חיפוש הרכב ביצענו במקום – חברות השכרת הרכב מרוכזות כולן באותו אולם, נקרא [Arrival E sector](#). כל שנותר היה הוא לעבור ביניהן ולמצוא את הרכב הזמין הזול ביותר. לחלקן לא היו כלל רכבים קטנים (אחת הסוכנויות הציעה לנו האמר...), ולאילו שהיו, הפרשי המחיר לא היו גדולים. ביום הראשון בריגה שכרנו בחברת Transpo Rent פורד פיאסטה ידנית בעלות של 50 יורו ליום.

ביום האחרון בריגה שכרנו בחברת Hertz פולקסווגן פולו ידנית בעבור 50 יורו ליום + 15 יום עבור הרחבת ביטוח. ניתן לבצע הזמנת רכב מראש במחיר זול יותר דרך [האינטרנט](#). שכירת הרכב בשדה התעופה של Oulu בוצעה מראש דרך חברת [Budget](#). שכרנו רכב בקבוצה C (Ford focus 1.6), ל-11 יום בעלות של 613 יורו. יש להוסיף למחיר עוד 50 יורו עבור נהג נוסף לכל תקופת ההשכרה. בפועל קיבלנו סקודה אוקטביה ידנית, מרווחת ומפנקת עם תא מטען ענק. הליך מלוי טפסי ההשכרה בריגה היה קצר מאוד ונמשך דקות ספורות. ב-Oulu אפילו לא היינו צריכים למלא טפסים – אשנב חברת ההשכרה היה סגור בשעת הערב המאוחרת בה הגענו (קצת לפני 2300) והיה מודבק עליו שלט אשר הפנה אותנו לאשנב סמוך של חברת השכרה אחרת, שם חיכה לנו המפתח. הן בריגה והן ב-Oulu קיבלנו את כלי הרכב עם מיכל דלק מלא וכך גם נדרשנו להחזיר אותו.

מפות

ריגה – יעד הנסיעה שלנו ([Kemeru National Park](#), בלטבית Kemeru) נמצא די קרוב לשדה התעופה כך שלא היה צורך להצטייד במפה. נעזרנו בצילומי אוויר מתוך גוגל ארץ. פינלנד – הצטיידנו בעוד מועד בשתי מפות אשר נרכשו דרך האינטרנט באתר [Stanfords](#) בריטניה: לניווט כללי נעזרנו במפת 1:1,250,000 של "Michelin", מפה מס' [754](#). מפה זו נוחה מאוד לשימוש ברכב שכן היא מודפסת על צד אחד בלבד. מרבית הזמן השתמשנו במפה זו. לניווט מדויק יותר נעזרנו במפת 1:500,000 של [Freytag & Berndt](#). מפה זו מודפסת משני צידיה, איננה נוחה לעבודה שכן קשה מאוד לפתוח ולסגור אותה מחוץ לרכב, על אחת כמה וכמה בתוך הרכב. כמעט ולא נעזרנו בה. בנורבגיה נעזרנו במפה בקנ"מ של [1:400,000](#) - המדובר בסט של שתי מפות לאזור צפון נורבגיה. ישנן בסדרה עוד שלוש מפות לאזורים האחרים של נורבגיה.

ספרות ומידע עדכני באינטרנט

לטביה – Kemeru N.P: מספר חודשים לפני הטיול, כאשר היינו בשלבי התכנון הראשוניים, מצאנו ברשת אתר רשמי לא רע של השמורה עם פרוט השבילים ומסלולי ההליכה בשמורה. משום מה, בסמוך לטיול עצמו האתר הורד, כך שלא הייתה בידנו מפה מפורטת של השמורה. סופו של דבר, נעזרנו במסלולי ההליכה על לוחות העץ אשר בצמוד למרכז המבקרים של השמורה – נקרא "[Meza maja](#)".

פינלנד ונורבגיה – ישנם ברשת לא מעט [Trip Reports](#) על פינלנד ונורבגיה, חלקם מפורט יותר, חלקם מפורט פחות. [Trip Reports](#) עם ריכוז תמציתי טוב על אתרי התצפית העיקריים בפינלנד ו/או נורבגיה ראה [כאן וכאן](#).

למידע מעמיק יותר ניתן להיעזר בקישורים הבאים:

לטביה: [Kemeru N.P](#) או [Kemeru N.P](#).

פינלנד: [Oulu](#); [Kuusamo](#); [Oulanka National Park](#);

נורבגיה (ורנגר): המידע הטוב והמפורט ביותר נמצא באתר [הזה](#). המדובר באתר מצוין המפרט בהרחבה כמעט על כל אתרי התצפית בורנגר. ראה גם [כאן](#).

להשלמת התמונה על פינלנד ונורבגיה נעזרנו בשני ספרים:

- [Where to watch birds in Scandinavia, Gustaf Aulén, 1996](#). הספר איננו ניתן עוד להשגה, השאלנו אותו מברק גרניט. נעזרנו בספר בעיקר לאזור Neiden אשר איננו מוזכר כלל באתר הנ"ל;
- [Finnish Lapland Including Kuusamo, Crossbill guides, 2010](#). נעזרנו בספר בעיקר באזור Kuusamo.

מידע עדכני בזמן אמת על הציפורים בפינלנד ונורבגיה ניתן למצוא באתרים הבאים (חלק מהאתרים מצריכים רישום ו/או תרגום):

פינלנד - [Tiira](#), [Tarsiger](#)

נורבגיה - [Artsobservasjoner](#), [Fugler](#)

מערב פליארקטי - [Netfugl](#)

חמ"ל בסוף היום: רוני על המחשב, רמי על הסיכומים, ועוז, מישהו ראה את עוז? צילום: עוז חורין

מזג אוויר

ככלל, מזג האוויר לא האיר לנו פנים - מרבית הזמן היה מעונן עד מעונן חלקית. רק בנובמבר זכינו ליום אחד של חסד עם מזג אוויר בהיר לחלוטין. כמו כן, במרבית ימי הטיול ירד גשם מפעם לפעם, לרוב גשם קל וטורדני אשר מפריע לתצפית אולם לא ברמה אשר לא מאפשרת המשך תצפית. פעמיים ירד גשם רציני יותר, כאשר הגשם הרציני ביותר ירד בריגה ביום האחרון של התצפית, גשם חזק ושוטף אשר החל לקראת השעה 1800 ואילך אותנו לסיים את התצפית באותו יום.

כן ירד עלינו גשם חזק מעורב בשלג, לעיתים אפילו שלג נקי בתצפית בהר [Kiilopää](#) (פינלנד, כ- 42 ק"מ דרומית ל-Ivalo).

מבחינת הטמפרטורה, "זכינו" לקבלת פנים צוננת למדי בפינלנד ובנובמבר: מרבית הזמן מד הטמפרטורה לא עבר את ה-10-12 מעלות, כאשר היו לנו כמה ימים קרים במיוחד עם טמפרטורה של 2-5 מעלות, הן בפינלנד (Kuusamo וצפונה) והן בנובמבר. הטמפרטורה המקסימלית הייתה 17 מעלות (אזור Oulu, ובאופן מפתיע, אחד הימים בורנגר).

מאחר והיינו מצוידים בביגוד מתאים הקור לא היווה בעיה מיוחדת; הגשם כאמור הפריע מידי פעם; העננים וכן השילוב של עננים וגשם הקשו מאוד על מלאכת הצילום. בלילות בהם ירד גשם ישנו כאמור בבקתה/חדר ורק בלילות ללא גשם ישנו באוהלים.

אתר מזג האוויר של פינלנד ראה [כאן](#).

יתושים

לא מומלץ להגיע לסקנדינביה באביב ובקיץ ללא כילת ראש נגד יתושים. בכל ה-Trip reports אותם קראנו אומנם דיברו על בעיית יתושים, אלא שנכתב כי קיימת בעיה קלה בלבד בתאריכים בהם טיילנו, אם בכלל, והנה רלבנטית יותר לקראת אמצע יוני. בפועל, גילינו על בשרנו, תרתי משמע, כי קיימת בעיית יתושים גם בתאריכים מוקדמים יותר. הבעיה הייתה בעיקר ב-Kemerri N.P ובאזור Oulu. ככל שהצפנו לכיוון Kuusamo כמות היתושים הלכה ופחתה, עד כדי היעלמות מוחלטת מצפון ל-Kuusamo. יש לקחת בחשבון כי ככול שמתקדמים בעונה נתקלים ביתושים באזורים יותר ויותר צפוניים, לרבות ורנגר לקראת אמצע יוני. אין לתאר את הסבל אשר עברנו באזור ריגה ביום הראשון של הטיול – אומנם הצטיידנו מבעוד מועד בכילות ראש אלא שעשינו טעות כאשר השארנו אותן בתרמילים/תיקים גדולים אשר נותרו בבטן המטוס. וכך, באזור הלח של Kemerri, נאכלנו, פשוטו כמשמעו, ע"י היתושים. עשרות יתושים עקצו אותנו בכל רגע נתון בו היו חלקים חשופים בגופנו – ראש, צוואר וידיים. ב-Oulu עמדו לרשותנו כילות הראש כך שסבלנו פחות, בייחוד לאחר שהתרגלנו לא להוריד אותן אפילו לא לרגע.

ביום האחרון של הטיול, כאשר הסתובבנו שוב באזור Kemerı, הפעם עם כילות ראש, השד היה פחות נורא, אם כי צריך לקחת בחשבון כי אין להוריד את כילת הראש אפילו לרגע וכן אין לפתוח את חלון המכונית – מספיקה שנייה אחת של חוסר תשומת לב ועשרות רבות של יתושים עטים על העור החשוף. כילות ראש ניתן לרכוש בדולרים בודדים באינטרנט, תחת השם "Mosquito head net".

תצוגת אופנה על ספסלי Kemerı N.P. בתפקיד הדוגמנים, עוז ורוני. צילום: רמי מזרחי

מטבע, מחירים ועלויות עיקריות

- מטבעות רשמיים: פינלנד – יורו; נורבגיה – כתר נורווגי (שע"ח ליום 1 1/6 כתר = 0.59 ₪); לטביה – לאטס (נכון למועד הטיול, 1 יורו = 0.73 לאטס);
- ככלל, לטביה זולה, פינלנד יקרה למדי, נורבגיה יקרה מאוד. אם נכנסים לנורבגיה דרך פינלנד מומלץ להצטייד בדלק ובאוכל לפני הכניסה לנורבגיה, כפי שעשינו גם אנחנו;
- ריכוז עלויות עיקריות (מחשבון המרה ראה כאן):
 - טיסה הלוך ושוב ל- Oulu – 385 יורו;
 - עלות שכירת רכב ליום בריגה – 50 יורו;
 - עלות שכירת רכב ב- Oulu – 612 יורו לעשרה ימים;
- ליטר דלק – לטביה 0.77 לאטס לליטר (5.5 ₪); פינלנד 1.40 יורו לליטר (6.6 ₪). בדומה למחיר בארץ; נורבגיה 14 כתר לליטר (8.3 ₪ לליטר);
- סיור מודרך לדורסי לילה – 200 יורו לאדם.
- עלות כוללת של הטיול כ- 6,500 ₪ לאדם.

אוכל

סקנדינביה איננה מצטיינת בתרבות קולינרית כך שלא היה לנו תמריץ ל"בזבז" זמן על מסעדות – את מספר הפעמים שאכלנו במסעדות ניתן לספור על יד אחת. מרבית הזמן רכשנו מוצרי מזון בסיסיים בסופר לטובת הכנת סנדוויצ'ים מושקעים. בבקתות שהיו מאובזרות בציוד מטבח, דוגמת קמפינג Viipus, בישלנו בעצמנו.

לינה

פינלנד ונורבגיה משופעות באתרי קמפינג, כך, שככלל, לא צריכה להיות בעיה למצוא מקומות לינה. עם זאת, חלק מאתרי הקמפינג נפתחים רק בתחילת יוני כך שיייתכן כי יהיה קושי מסוים למצוא אתרי קמפינג פתוחים לפני תחילת חודש יוני. באתרי הקמפינג ניתן לשכור בקתות ו/או להקים אוהל (בתשלום). על אתרי הקמפינג של פינלנד ראה [כאן וכאן](#). הקישורים לאתרי הקמפינג של פינלנד איננו כולל את כל אתרי הקמפינג, כך שישנם בשטח אתרי קמפינג נוספים.

על אתרי הקמפינג של נורבגיה ראה [כאן](#). ספציפית לאזור ורנגר ראה [כאן](#). במטרה להוזיל עלויות, החלטנו מראש כי עיקר הלינה תהיה באוהל (מותר ללון בסקנדינביה באוהלים בתנאי כמובן שלא לנים בתוך שטח פרטי) ולפיכך הצטיידנו בעוד מועד באוהלים ובציוד שינה חם - שקי שינה לאקלים קר; בטנת מיקרופליס לתוספת בידוד של מס' מעלות; מזרונים לבידוד; ביגוד טרמי. למרות שהאוהלים היו חסיני גשם, בלילות בהם ירד גשם או שהיה חשש כי ירד גשם לנו בבקתות. סופו של דבר, מתוך 11 לילות שישה לילות ישנו באוהל, חמישה לילות בבקתה/חדר.

להלן אתרי הלינה בהם לנו עפ"י סדר כרונולוגי:

27 למאי – פינלנד - Oulu - לינה באוהל ללא תשלום, בשטח פתוח, כמאתיים מטרים ממרכז המבקרים של [Liminganlahti](#). המקום נמצא מדרום ל-Oulu, לא רחוק מ-Liminka ובצמוד ל-Virkkula. בחלק מהמקורות נקרא גם WWF. להלן ייקרא "מרכז המבקרים של Virkkula". [מרכז המבקרים מציע לינה בתשלום](#);

תצחק, תצחק, אתה לא נראה יותר טוב.....אתר הלינה שלנו לא רחוק ממרכז המבקרים של Virkkula.

28 למאי – פינלנד - Oulu - לינה באוהל כמאתיים מטרים ממרכז המבקרים של Virkkula. ללא תשלום;

29 למאי – פינלנד - Kuusamo - לינה בבקתה באתר הקמפינג [Viipus](#). אתר הקמפינג נמצא במיקום מעולה – על כביש E63-5, כחמישה ק"מ מצפון ל-Ruka וכק"מ מדרום לפנייה לכביש 8694 המוביל ל-Valtavaara. 60 יורו לבקתה. בקתת שני חדרי שינה + סלון + מטבח מאובזר. הקמפינג עדיין לא היה פתוח רשמית כך שהיינו האורחים היחידים במקום.

על אתרי לינה נוספים באזור Ruka ראה [כאן](#);

30 למאי – פינלנד - Kuusamo - לינה בבקתה באתר הקמפינג Viipus. 60 יורו לבקתה;

31 למאי – נורבגיה - לינה בבקתה באזור Garcovarri (על הכביש הראשי E75-E6, במחצית הדרך בין Utsjoki ל-Tana bru). 580 כתרם נורווגים (73 יורו). בקתה בסיסית בת שתי קומות – קומה תחתונה סלון + פינת אוכל. קומה שנייה – חלל שינה פשוט עם ארבע מיטות;

קר בחוץ וחם בבית - מחויכים על הבוקר בפתח הבקתה ב- Garcovarri. צילום: רוני לבנה
1 ליוני – נורבגיה - Vardo - לינה באוהל לפני הכניסה למנהרה המובילה ל- [Vardo](#). ללא תשלום;

מסדר אוהלים לפני הכניסה ל- Vardo. צילום: רוני לבנה

2 ליוני – נורבגיה - Hamningberg - לינה באוהל על שפת הפיורד, כ- 300 מ' מהחניה. ללא תשלום;

אין דברים כאלו - השכמה אל נוף יפיפה של הפיורד ב- Hamningberg. צילום: רוני לבנה

3 ליוני – נורבגיה - Berlevåg - לינה בחדר זוגי קטן באתר הקמפינג היחיד הנמצא באזור. נקרא [Berlevåg Pensionat Camping](#). 850 כתרים נורבגיים ללילה (108 יורו);

4 ליוני – פינלנד - לינה באוהל לא רחוק מקפה - [Neljän Tuulen Tupa](#) הנמצא כעשרה ק"מ צפונית ל- Kaamanen (38 ק"מ מצפון ל- Inari), על כביש 4. ללא תשלום;

5 ליוני – פינלנד - Kuusamo - לינה בבקתה באתר הקמפינג Viipus. 60 יורו לבקתה;

6 למאי – פינלנד - Oulu - לינה באוהל כמאתיים מטרים ממרכז המבקרים של Virkkula. ללא תשלום.

תצפית בסקנדינביה

בתאריכים בהם טיילנו, השמש איננה שוקעת מצפון לחוג הקוטב (עובר מעט צפונית ל- Kuusamo) כך שתיאורטית ניתן לצפות בציפורים 24 שעות ביממה. באופן מעשי, כלל האצבע המנחה לתצפית בסקנדינביה בכלל, ובשטחים המיוערים של סקנדינביה בפרט, הנו, שינה ביום ותצפית בלילה. לא אחת מצאנו את עצמנו צופים בשטחים מיוערים בשעות הצהריים/אחה"צ וכמעט ולא נתקלנו בנפש ציפור. בתצפית בשטחים המיוערים מומלץ אם כן להתחיל ולצפות בשעה 0200-0300 לפנות בוקר אל תוך שעות הבוקר. במקום כמו ורנגר בו עיקר התצפית הנה בעופות מים ניתן לצפות סביב השעון ללא הפסקה. כך עשינו גם אנחנו.

הלו רוני, לא התבלבלת קצת? פה זה חוג הקוטב לא חוג בלט..... חציית חוג הקוטב הצפוני ב- 31/5.

סיור מודרך בדורסי לילה 29/5

אחת המטרות העיקריות של הטיול, אם לא העיקרית שבהן, הייתה מפגש עם דורסי הלילה הצפוניים: בייחוד לילית אפורה, לילית אורל וכוס ניצי אולם גם כוס חום וכוס גמדי.

להוציא את הכוס הניצי, אשר, עם קצת מזל, ניתן לפגוש אותו באופן אקראי, ללא מידע מדויק על מיקום הקינים, הסיכוי למצוא באופן עצמאי מי מדורסי הלילה האחרים הנו אפסי, מהסיבות הבאות:

- שטחי היער בפיןלנד עצומים - 70% משטחה של פינלנד מיוער;
- אין המדובר במינים נפוצים, בטח לא דורסי הלילה הגדולים יותר;
- ישנה תנודתיות במספר הזוגות המקננים - כמות הנברנים משפיעה הן על מספר הקינים והן על מידת הירידה דרומה של דורסי הלילה הגדולים (בייחוד לילית אפורה וליילית אורל) כך שבשנים בהן ישנם באזור Oulu הרבה נברנים ישנם יותר קינונים, ולהיפך.

המשמעות המעשית היא כי הרוצה לראות את דורסי לילה אלו חייב להיעזר במדריך, וגם אז, ההצלחה איננה מובטחת.

סיורי הלילה באזור Oulu הנם עסק מאוד מסודר – ניתן (ורצוי) להירשם לסיור חודשים רבים לפני מועד הסיור. המדובר בסיור לילי המתחיל בשעה 0300, נמשך שמונה שעות בקירוב ועלותו 200 יורו לאדם. מחיר יקר תוך ניצול העובדה כי מדובר במונופול לכל דבר ועניין.

הסיורים באביב 2010 החלו בתאריך 15/5 ונמשכו עד ל- 19/6 בתדירות של אחת ליומיים שלושה. לכל סיור שכזה יכולים לצאת עד 7 אנשים + נהג (שהוא גם המדריך). הסיורים המבוקשים ביותר השנה היו

בתאריכים 27/5, 29/5, 8/6. סיורים אלו היו מלאים. יתר הסיורים לא התמלאו. הסיור נעשה במיניוואן וכולל ארוחת בוקר קלה. לפרטים מדויקים והרשמה ראה [כאן וכאן](#).

לדברי [Dick Forsman](#) (נאמרו בע"פ לברק גרניט), אחת לארבע שנים בקירוב ישנה בפינלנד שנת טובה כאשר שלוש השנים האחרות פחות טובות (קשור כאמור לכמות הנברנים). מאחר ושנת 2009 נחשבה כשנה מצוינת לדורסי הלילה, הצפי שלנו היה לשנה גרועה בכל הקשור לקינון דורסי הלילה.

סופו של דבר, למרות שבאזור Oulu היו השנה הרבה פחות נברנים בהשוואה לשנת 2009 (אם כי באזורים אחרים בפינלנד היו כמויות יפות), הצלחנו לראות באזור Oulu, ועד למרחק של כ- 110 ק"מ מצפון ל-Oulu, את כל חמשת מיני דורסי הלילה הנ"ל.

קשה להסיר את החיוך. רגע אחרי התצפית בדורס הלילה האחרון והמרשים מהחמישה, לילית אפורה.

הפלגה ל- Hornoya

אחד משיאי הטיול.

[Hornoya](#) (Hornoy) הנו אי קטן בקרבת Vardo ומקננים עליו עשרות אלפי עופות ים ממינים שונים: אלקות, שלושה מיני אוריות (מצויה, שחורה וחייכנית), תוכיי ים, קורמורנים ימיים, שחפים כספים ועוד. שטח המים שבין Hornoya לאי השכן (Reinoy או Reinoy) מפוצץ בציפורים, הן בציפורי Hornoya והן בציפורים אחרות דוגמת אדריות מלכותיות ואדריות שחורות כיפה.

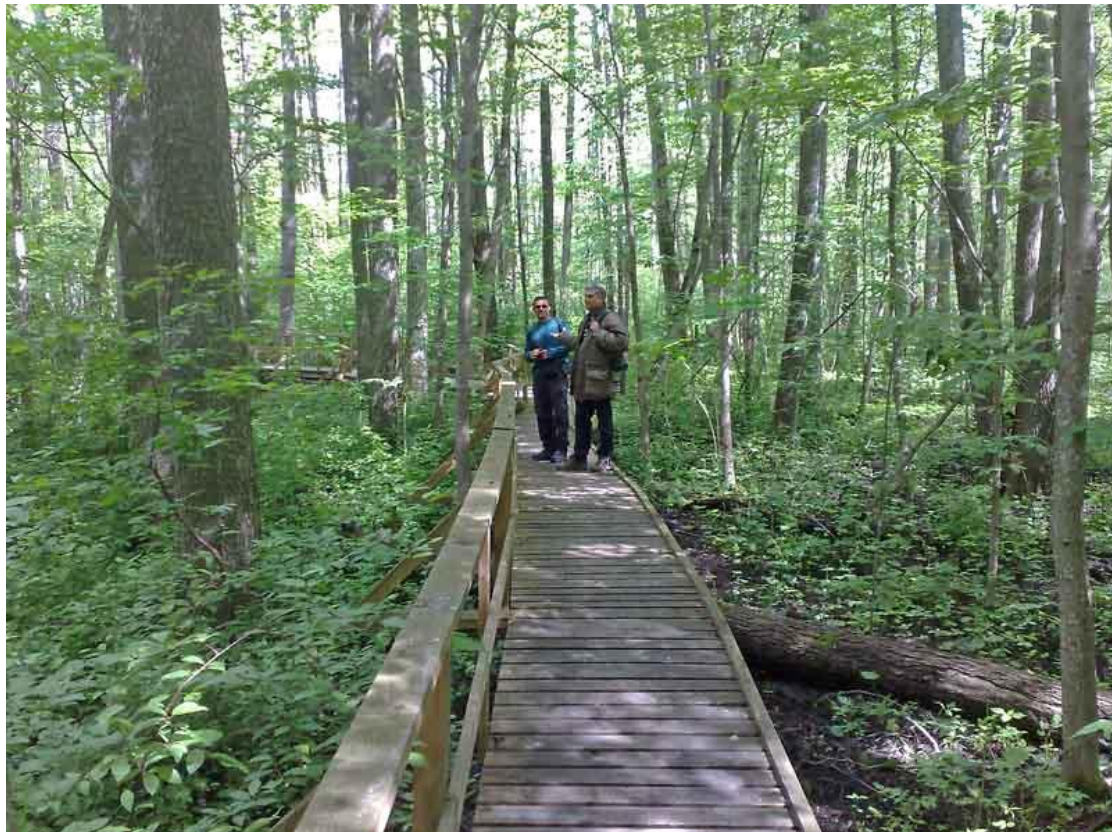
הפלגות ל- Hornoya יוצאות החל מהשעה 0900 מהמזח אשר בסמוך ל- [Tourist information](#). מומלץ להגיע הרבה קודם, רצוי יום קודם, ולהזמין מקום להפלגה הראשונה. משך ההפלגה עשר דקות ועלותה 300 קרונות לאדם (180 ש"ח ~). ניתן לשהות על האי עד שעות אחה"צ המוקדמות. אין הפלגות בימי ראשון (אלא אם מוכנים לשלם מחיר אסטרונומי), ובסופי שבוע המחיר כפול.

כאשר הגענו למזח בשעת בוקר מוקדמת, לא היה עם מי לדבר, כך שהחלטנו להעביר את הזמן בתצפית על האי המערבי של Vardo - החנינו את הרכב בנקודה הכי צפונית של האי אליה ניתן להגיע עם רכב ומשם [המשכנו ברגל צפונה כק"מ](#).

כאשר חזרנו למזח, קצת לפני השעה 0900, התברר לנו כי ההפלגה הראשונה של השעה 0900 מלאה, כך שעלינו על ההפלגה של השעה 0930. שהינו על האי עד השעה 1300 לעירך. בשעת ההורדה על האי יש לקבוע עם נהג הסירה את מועד האיסוף מהאי. סדר גודל של 4 שעות תצפית על האי מספק בהחלט.

מסלול

27/5 – לטביה – המראה מנתב"ג בשעה 0600 נחיתה בלטביה בשעה 1000 בבוקר. בין השעות 1200-1700 תצפית באזור ריגה, ב- [Kemeru N.P](#), בערב המראה לפינלנד. נחיתה ב- Oulu בשעה 2230. לינה באוהל בקרבת מרכז המבקרים של Virkkula;

מחפשים מגוון מיני נקרים? [זה המקום](#). אחד מבתי הגידול האופייניים ל- Kemeru N.P. צילום: עוז חורין

28/5 – פינלנד – Oulu area: מפרץ [Liminganlahti](#). נבדקו מגדלים 1,4,5. המשכנו עד אזור Varjakka לרבות בדיקת מפרץ Karvonlahti ומס' חורשות בדרך. אחה"צ גיחה קצרה לאגם [Papinjärvi](#) אשר בצמוד לשדה התעופה של Oulu (קטיפנית שחורה). לינה באוהל בקרבת מרכז המבקרים של Virkkula;

29/5 – פינלנד – סיור דורסי לילה: Kemi area + Oulu area (110 ק"מ צפונית ל-Oulu). מהצהריים נסיעה על כביש 20 לכיוון Kuusamo עם עצירות ביניים ב- [Hirvisuo Bog](#) (45 ק"מ צפון מזרחית ל-Oulu) ובאגם Toranki בקרבת Kuusamo. לינה בקמפינג Viipus;

שמאל ימין שמאל. שביל עץ מדוגם ב- Hirvisuo Bog. ככה זה כשאינ מחסור בעץ. צילום: רוני לבנה

30/5 – פינלנד – כבר בשעה 0300 התייצבות ליד [הפיידרים של Valtavaara](#) (עורבני סיבירי) טיפוס על השביל הדרומי עד הפסגה הראשונה (כחול זנב, צלובי מקור). מ- Valtavaara נסיעה צפונה על כביש E63-5 לכיוון Oulanka. נסיעה איטית על כביש 950 המוביל ל- Oulanka National Park תוך עצירה ארוכה בריכוז אוכלי זרעים באמצע הדרך (ציצנית, תפוחית שחורת סנטר, צלובי מקור). תצפית קצרה ב- Oulanka N.P, עד השעה 1000. מהשעה 1500 תצפית בתוך קמפינג Viipus, לאחר מכן שוב אזור הפיידרים של Valtavaara. לקראת 1700 נסיעה על הכביש המוביל ל- Juuma. לינה בקמפינג Viipus;

הנוף הנשקף ממרומי הפסגה הדרומית של Valtavaara. צילום: עוז חורין

יורדים מ- Valtavaara מלאי אושר אחרי שנתנו לכחול זנב בראש. צילום: עוז חורין

31/5 – פינלנד – החל מהשעה 0200 נסיעה איטית בת כשעתיים לאורך כביש E63-5 בחיפוש אחר שכווי ענק. אח"כ נסיעה על כביש 950 לכיוון Oulanka תוך התמקדות בריכוז אוכלי הזרעים אשר התגלה אתמול בדרך ל-Oulanka. מכאן חזרה ל-Valtavaara, הפעם (0500-0700) טיפוס על הפסגה הצפונית, עד שיא הגובה של הרכס הראשון (כחולי זנב). מכאן התחלנו להצפין, עד לנורבגיה, תוך מספר עצירות ביניים:

- [Ilmakkiaapa Marsh](#) (Petkula Bog) (36 ק"מ צפונית ל-Sodankylä);
- [Peurasuvanto Bridge](#) (16 ק"מ מצפון ל-Petkula Bog). חיפוש גבתונים (גמד/לבן גרון);
- [Neljän Tuulen Tupa Café'](#) (בית קפה/מלונית 38 ק"מ מצפון ל-Inari. במקום פידרים).
חיפוש פתיאלי / ירגזי סיבירי / תפוחית צפונית;
- Pohjan Tuli Hotel (8.5 ק"מ מדרום ל-Utsjoki, משמאל לדרך. בפניה לכביש הצדדי המוביל למלון שלט עם הכיתוב "Hotelli Pohjan Tuli Tervetuloa" ושלט נוסף עם ציור של פתיאלי מתחתיו. במקום פידרים אשר בזמן הביקור שלנו היו ריקים ממזון). חיפוש פתיאלי.
בסופו של היום חצינו את הגבול לנורבגיה ולנו בבקתה ב-Garcovarti (מחצית הדרך שבין Utsjoki ל-Tana bru);

רגע של רצינות. מקשיבים לקולות לא מוכרים בפסגה הצפונית של Valtavaara. צילום: עוז חורין

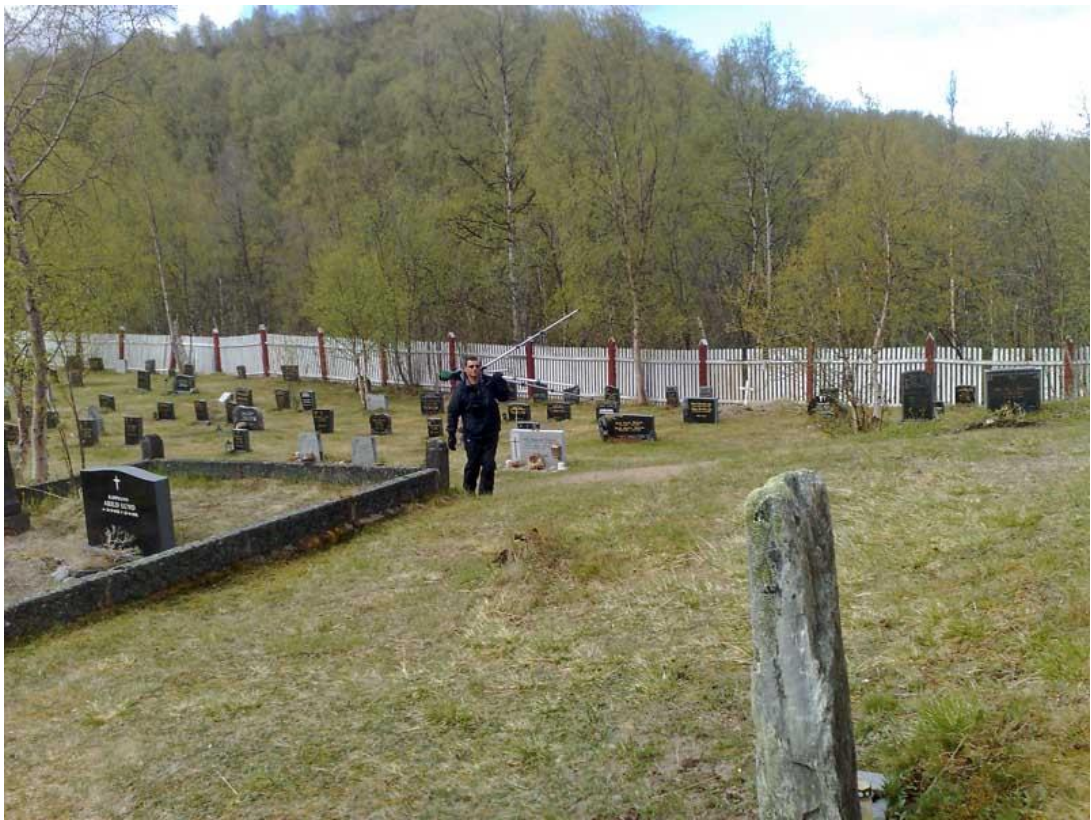
1/6 – נורבגיה – ורנגר: התחלנו את היום בשעה 0500 ב"מצוק הבזים", כ- 30 ק"מ צפונית ל- Tana bru. צפרים בריטיים אשר פגשנו במקום דיווחו לנו כי מצאו קינון של עלווית צפונית בקרבת רחבת [הכנסייה של Neiden](#), מקום אשר לא תכננו להגיע אליו. לאחר התייעצות קצרה נפל הפור, נוסעים ל- Neiden. צפינו במקום בין השעות 1000-1200. הדרך ל- Neiden רצופה מפרצים רבים, ושווה להשקיע בהם הרבה יותר זמן מהזמן שאנחנו השקענו. חזרה ל- Varangerbotn ונסיעה עד Vardo עם עצירות ביניים ב: [Store Ekkeroy](#), [Saltjern](#), [Vadsøya Island](#), [Vadso](#), [Nesseby Church](#). בנוסף עצרנו בדרך מידי פעם במפרצים בהם נראה היה שיש פעילות. לינה באוהל ב- Vardo;

מחפשים את (בז) הצפון. "מצוק הבזים", אזור Tana bru. צילום: עוז חורין

הפוך גוטה, הפוך. הנוף ממול ל"מצוק הבזים". בתווך נהר Tana. צילום: רוני לבנה

מחפשים את הצפון 2 – הפעם עלוויית צפונית. השטח המקיף את הכנסייה ב- Neiden. צילום: עוז חורין

מפרצון אחד מיני רבים לאורך הדרך שבין Neiden ל- Varangerbotn. צילום: עוז חורין

2/6 – נורבגיה – ורנגר: בחרנו להעביר את השעות אשר קדמו להפלגה ל- Hornoya לטובת תצפית ב- Vardo – הליכה קצרה צפונה על האי המערבי. בשעה 0930 הפלגנו ל- Hornoya בה היינו עד השעה 1300. לאחר ההפלגה המשכנו לכיוון [Hamningberg](#) עם עצירות רבות בדרך: עצירה ראשונה כעבור 5-5.5 ק"מ, בשטחים המוצפים, לטובת תצפית בגבתונים לפלנדים; כעבור חמישה ק"מ נוספים תצפית בשלוגיות אשר בצד הדרך לטובת גבתוני שלג; מכאן ואילך עצירה בכל המפרצים אשר נתקלנו בהם בדרך וכן בנקודות בהן הייתה תצפית טובה על הים. לינה באוהל ב- Hamningberg;

מאושרים עד הגג אחרי תצפית בגבתוני שלג, 10 ק"מ צפונית ל- Vardo. צילום: עוז חורין

3/6 – נורבגיה – ורנגר: התחלנו את היום בתצפית קצרה ב- Hamningberg ומיד אח"כ התחלנו להקיף את ורנגר כאשר היעד הסופי [Berlevåg](#). עצרנו בדרך בכל אותם מקומות אשר לא הספקנו לבדוק בדרך ל- Hamningberg ב- 1/6: Skallelv, Kramvik, Indre Kiberg, Kiberg, Kibergneset. כן עצרנו שוב לתצפית קצרה ב"מצוק הבזים", 30 ק"מ מ- Tana bru. אח"כ המשכנו עם כביש 890 בנסיעה איטית, תוך הפסקות רבות לאורך הדרך, עד אשר הגענו ליעד הסופי Berlevåg. הנסיעה לאורך כביש 890 מדהימה הן מבחינת הנוף והן מבחינת הציפורים. לינה בחדר בקמפינג של Berlevåg;

לך תמצא לילית שלג במרחבי הטונדרה העצומים הללו. הדרך ל- Berlevåg. צילום: עוז חורין

4/6 – נורבגיה + פינלנד: תצפית היום נפתחה בשעה 0700 באזור Berlevåg, תחת גשם ורוחות חזקות (חיפוש שחף לבן כנף). אח"כ נסענו על כביש 890 עד לחיבור שלו עם כביש 891. נסיעה על כביש 891 תחילה ל- [Syltefjorden](#) (דרך עפר ארוכה ומיותרת) וממנה ל- [Båtsfjord](#). מכאן נסיעה ישירה למצוק "בז הצפון", בקרבת Tana bru, תצפית של כחצי שעה במקום, שוב, ללא בז צפון, וחציית הגבול לפינלנד דרך Utsjoki.

ב- Utsjoki עלינו על כביש 970 ונסענו לאורכו לכיוון צפון מזרח כעשרים ק"מ, לשדות של Sirma (Sirbma), בצד הפיני, לטובת חיפוש (כושל) אחר ריכוזי אווזים. חזרה לכיוון Utsjoki על כביש 970, וקצת לפני Utsjoki ניסינו לעלות על הר [Ailegas](#) (Ailegas) במטרה להוסיף לרשימת מיני הטיוול שכווי שלג וחופמי ערבה. המטרה לא הושגה שכן מייד בתחילת העלייה להר נתקענו עם הרכב. סופו של דבר, כעבור כשעתיים חולצנו ע"י שני פינים חביבים.

לאחר החילוץ החלטנו לוותר על תצפית בהר ונסענו היישר לפידרים של 'Neljän Tuulen Tupa Café'. תצפית קצרה ומשעממת במקום ולינה באוהלים בקרבת בית הקפה;

הלו נהגוס, מה בדיוק אתה מחפש בתעלה? לא היה חסר הרבה לנפילה לתוך התעלה. הנהר ברקע מהווה את הגבול בין פינלנד לנורבגיה. צילום: רוני לבנה

רמי, אתה באמת מאמין שתצליח לעצור החלקה של הרכב לתעלה? אופטימי עאלק. צילום: עוז חורין

5/6 – פינלנד: תחילת היום בפידרים של 'Neljän Tuulen Tupa Café' (פתיאלים + ירגזי סיבירי + תפוחיות שחורות סנטר). לאחר מכן, עד הצהריים תצפית בשני מגדלי תצפית באזור Ivalo: Mielikkojarven ו- [Veskonieniemi](#). מכאן המשכנו להר [Kiilopää](#) (שכווי שלג). תצפית עד 1500 ומההר היישר לפארק [Tankavaara](#). בפארק שלושה מסלולים, קצר, בינוני וארוך. לקחנו את הבינוני (הכחול) אשר אורכו 3 ק"מ. כצפוי, שעות אחר הצהריים אינן טובות לתצפית בציפורי יער כך שבקושי ראינו במקום נפש ציפור. סיימנו את היום בבקתה בקמפינג Viipus;

הרבה רגעי נחת סיפקו לנו הפידרים ב- 'Neljän Tuulen Tupa Café'. צילום: עוז חורין

6/6 – פינלנד: כבר בשעה 0300 התחלנו להסתובב בדרכי עפר באזור Ruka בניסיון, כושל, למצוא שכווי ענק. לאחר מכן טיפוס על המסלול הדרומי של Valtavaara עד הפסגה הראשונה (נקר תלת אצבעי). בסביבות הצהריים תצפית ב- [Iivaara trail](#) בניסיון למצוא גבתון גמד/לבן גרון. התקדמנו בשביל כ- 500 מ' ומאחר ולא היו כמעט ציפורים חזרנו כלעומת שבאנו. דרך העפר המובילה לשביל נראית מצוינת לשכווי ענק (דרך עפר רחבה עם הרבה עצי אורן). מכאן נסענו ל- Virkkula אשר מדרום ל- Oulu. תצפית קצרה במגדל התצפית הסמוך למרכז המבקרים. לינה באוהל בקרבת מרכז המבקרים של Virkkula;

שבועיים של ריחוק מהבית וזו התוצאה (ניסיון לעוף? חיפוש האור?). Iivaara trail. צילום: עוז חורין

6/6 – **לטביה**: נחיתה בריגה בסביבות 0920. תצפית ב- Kemeru N.P בין השעות 1100-1800.
המראה לישראל בשעה 2350;

7/6 – **ישראל**: נחיתה בנתב"ג בסביבות 0400.

סך המסלול בפינלנד ונורבגיה הסתכם ב- 3,700 ק"מ.

ב. מיני מטרה שנראו

טבלן אפור לחיים – Red-necked Grebe

הצפי היה לפגוש את הטבלנים באזור Kuusamo, ואכן, בתאריך 30/5, זמן קצר לאחר שהתחלנו לסרוק את האגמים לאורך כביש E63-5, מקמפינג Viipus צפונה וצפון מערבה, איתרנו שני פרטים משייטים להם להנאתם באחד האגמים. לאחר התצפית הזו לא התאמצנו יותר מדי לחפש פרטים נוספים באזור. פרט נוסף נראה ביום האחרון של הטיוול ב-Kemeri N.P.

טבלן אפור לחיים, Kemeri N.P, לטביה, 7/6. צילום: רמי מזרחי

אווז אחו - Tundra Bean Goose

במהלך הטויל פגשנו שלושה/ארבעה מיני אווזים, אפור, לבן מצה ואחו משני מינים/תתי מין, טייגה וטונדרה. להוציא את האווז האפור אשר נצפה הן בפּינלנד והן בנורווגיה (ורנגר) יתר מיני האווזים נצפו רק בורנגר. הריכוז הגדול ביותר של אווזים היה בשפך של נהר Skallelv – בדרכנו חזרה מאזור Hamningberg לכיוון Berlevåg התעכבנו בדלתא אשר בשפך של הנהר. היו במקום 10 אווזים משלושה/ארבעה מינים שונים, כאשר בתוך להקה בת ארבעה אווזי אחו זיהינו שלושה טייגה ואחד טונדרה. בצילום, האווז השני משמאל הנו הטונדרה, היתר טייגה.

אווז אחו טייגה + טונדרה, שפך נהר Skallelv, ורנגר, נורבגיה, 3/6. צילום: עוז חורין

אדרית מלכותית - King Eider

נצפו אך ורק בורנגר, בשני מקומות, Hornoya ו-Hamningberg כאשר הריכוז הגדול ביותר נצפה באזור Hornoya - במים המפרידים בין האי הזה לאי הסמוך (Reinoya) שחו המוני עופות מים: אדריות שחורות כיפה, אלקות, אוריות מצויות וחייכניות והיד עוד נטויה. בין שלל עופות המים שחו להם בגאון כשלושים אדריות מלכותיות, מתוכם שלושה זכרים בוגרים, היתר נקבות וצעירים. קבוצה נוספת של עשרה פרטים נצפתה ב-Hamningberg.

4 אדריות מלכותיות + אוריה מצויה, Hornoya Island, ורנגר, נורבגיה, 2/6. צילום: רמי מזרחי

אדרית סטלר - Steller's Eider

באופן די מפתיע, נצפו במהלך הטיול מעט מאוד פרטים. ליתר דיוק, צפינו בשני פרטים בלבד ב-Vadsøya Island (ורנגר), כאשר גם את שני פרטים אלו (לבוש נקבה/צעיר) ראינו מטווח רחוק ולפרק זמן קצר לפני שעפו ונעלמו. חלקנו אפילו לא הספיק לראות אותם.

קטיפנית שחורה - Common Scoter

נצפו עשרות פרטים הן ב-Oulu והן בורנגר. ב-Oulu נצפו כצפוי כעשרים פרטים באגם Papinjärvi אשר בצמוד לשדה התעופה. בורנגר נצפו במספר מקומות – סדר גודל של 20-40 פרטים בשני ימי תצפית.

עקב מכנסיים Rough-legged Buzzard

שנה טובה למין הזה. עד שישה פרטים נצפו מידי יום בורנגר. פרט נוסף נצפה בצפון פינלנד.

עקב מכנסיים, ורנגר, נורבגיה, 1/6. צילום: רמי מזרחי

שכוי אירופי Willow Grouse

נתקלנו בשלושה פרטים באזור הטונדרה הגבוהה יותר של ורנגר אשר ברובה הגדול הייתה עדיין מכוסה בלא מעט שלג. המיקום המדויק, אזור מפגש כבישים 890 ו-891 בצד המערבי של ורנגר בואכה Berlevåg. זכר ונקבה עשו לנו הצגת תכלית כאשר חצו את הכביש ממש לפני הרכב תוך עמידה של הזכר על מעקה בטיחות בצד הכביש.

שכווי אירופי, הוא, ורנגר, נורבגיה, 3/6. צילום: רמי מזרחי

שכווי אירופי, היא, ורנגר, נורבגיה, 3/6. צילום: רמי מזרחי

שכווי יערות – Hazel Grouse

תוך כדי תצפית בלילית אורל באזור Oulu שמענו שכווי יערות קורא לא רחוק מאיתנו. השכווי הגיב מייד לקולות אשר הושמעו לו ע"י המדריכה שלנו לסיור דורסי הלילה באמצעות מכשיר MP3, עף לקראתנו, ונעמד בתוך סבך הענפים של עץ סמוך, בחלקו הגבוה יותר של העץ, תוך השמעת קולות אופייניים. לאחר שנייה שתיים של עמידה פרח לו ונעלם. זו הייתה התצפית היחידה שלנו במין זה במהלך הטוול.

חופית ימית – Purple Sandpiper

נראתה בורנגר, במקום אחד בלבד – על חוף הפיורד, באזור הסלעים של Salttgern (8 ק"מ מזרחית ל-Vadso). נצפו במקום 10 פרטים.

חופית ימית, Salttgern, ורנגר, נורבגיה, 1/6. צילום: רמי מזרחי

שחף לבן כנף – Galucous Gull

שנה גרועה למין הזה עם מספר מועט של פרטים – צפינו בפרט אחד בלבד בלבוש אביב ראשון בורנגר. נצפה ב- Berlevåg מטווח רחוק, עומד על מזח סלעי הנושק לים ברנץ, ביחד עם עוד כמה עשרות שחפים ממינים שונים (ימי, כספי, ריסות).

שחף לבן כנף, Berlevåg, ורנגר, נורבגיה, 4/6. צילום: רמי מזרחי

אוריה חייכנית – Brünnich's Guillemot

נצפו על ומסביב לאי Hornoya שם הן מקננות – המושבה על האי מונה עד 400 זוגות. אנחנו צפינו בכמה עשרות פרטים.

אוריה חייכנית, Hornoya Island, ורנגר, נורבגיה, 2/6. צילום: רמי מזרחי

אלקה – Razorbill

בדומה לאוריה החייכנית, גם את המין הזה ראינו רק על האי Hornoya, אם כי במספרים גדולים יותר, סדר גודל של מאות פרטים. האוכלוסייה המקננת על Hornoya מונה כחמש מאות זוגות.

אלקה, Hornoya Island, ורנגר, נורבגיה, 2/6. צילום: רמי מזרחי

לילית אפורה – Great Grey Owl

סגרנו את סיור דורסי הלילה בתצפית בקן לילית אפורה באזור Kemi (כתשעים ק"מ צפון מערבית ל-Oulu). כאשר התקרבו לאזור הקן קידם את פנינו אחד הפרטים (נקבה?) אשר ישב בתוך קן עצום בגודלו כמעט ללא תנועה. זמן קצר אח"כ הגיע הפרט השני (זכר?) ונעמד, גלוי לחלוטין, במרחק של כחמישה עשר מטר מאיתנו. צפינו בפרט זה כמחצית השעה, עד אשר כולם, לרבות הצלמים שבינינו, הגיעו לסיפוקם. איזו ציפור!! סיום מדהים לסיור הלומי.

לילית אפורה (נקבה?) בדגירה, אזור Kemi, פינלנד, 29/5. צילום: רמי מזרחי

לילית אפורה (זכר?) בקרבת הקן, אזור Kemi, פינלנד, 29/5. צילום: רמי מזרחי

לילית אורל – Ural Owl

לפעמים צריך מזל בחיים. לנו היה מזל, הרבה מזל - רק ביום שקדם לסיור שלנו נודע למדריכה שלנו על קיומו של הזוג בו צפינו, בקרבת Oulu. סיורים מודרכים אשר יצאו בימים שקדמו לסיור שלנו, נאלצו לוותר על תצפית בלילית אורל, שכן הטריטוריה הקרובה ביותר הייתה הרבה דרומה ל-Oulu, מרחק אשר לא אפשר תצפית בלילית אורל ובלילית אפורה באותו סיור בשל הזמן המוגבל של הסיור. את הפרט שלנו ראינו כאמור בקרבת Oulu, ביער מחטני, עומד גלוי במרכזו של עץ גבוה. התצפית נעשתה תחת גשם טורדני ונמשכה זמן קצר שכן הפרט בו צפינו החליט משום מה לפרוש כנף ולהיעלם. הספקנו לצלם תמונה או שתיים כרקורד שוט ותו לאו.

לילית אורל, אזור Oulu, פינלנד, 29/5. צילום: עוז חורין